

Sammanfattning

Vi står vid en brytpunkt i historien.

Vid sin största gemensamma prövning sedan andra världskriget står mänskligheten inför ett allomfattande och brådskande val: sammanbrott eller genombrott.

Coronapandemin (covid-19) vänder vår värld upp och ned, hotar vår hälsa, förstör ekonomier och levebröd och fördjupar fattigdom och ojämlikheter.

Konflikter fortsätter att rasa och förvärras.

Klimatförändringens katastrofala effekter – hungersnöd, översvämningar, bränder och extrem värme – hotar själva vår existens.

För miljoner människor runt om i världen hindrar fattigdom, diskriminering, våld och utanförskap dem rätten till livets nödortf: hälsa, trygghet, vaccinering mot sjukdom, rent dricksvatten, ett mål mat eller en stol i ett klassrum.

Alltmer vänder människor ryggen mot värden som förtroende för och solidaritet med varandra – just de värden vi behöver för att återuppbygga världen och säkerställa en bättre, mer hållbar framtid för vårt folk och vår planet.

Mänsklighetens välmående – och, faktiskt, mänsklighetens själva framtid – är beroende av solidaritet och gemensamt arbete som en global familj för att uppnå gemensamma mål.

För människor, för planeten, för blomstring och för fred.

Förra året, i samband med Förenta Nationernas 75-årsjubileum, var medlemsstaterna eniga om att våra utmaningar är sammankopplade, över gränser och alla andra skiljelinjer. Dessa utmaningar kan bara mötas med ett lika sammanhängande svar, genom vitaliserad multilateralism och med Förenta Nationerna i centrum för våra ansträngningar.

Medlemsstaterna bad mig att återkomma med rekommendationer för att driva på vår gemensamma agenda. Denna rapport är mitt svar.

Under förberedelserna för rapporten har vi samverkat med en bred grupp av intressenter, däribland medlemsstater, opinionsbildare, ungdomar, civilsamhället samt Förenta Nationernas organisation och dess många partner.

Ett budskap ljud högt och klart: de val vi gör, eller inte gör, i dag kan leda till ytterligare sammanbrott, eller ett genombrott för vår strävan mot en grönare, bättre, tryggare framtid.

Valet är vårt; men den här chansen får vi aldrig mer.

Det är därför som vår gemensamma agenda framför allt är ett handlingsprogram avsett att påskynda genomförandet av existerande överenskommelser, inklusive målen för hållbar utveckling.

För det första är det nu dags att åter omfamna globala solidaritet och hitta nya sätt att arbeta tillsammans för vårt gemensamma bästa. Däri måste ingå en världsomfattande vaccinationsplan för distribution av vacciner mot covid-19 till de miljoner människor som fortfarande förnekas denna grundläggande livräddande åtgärd. Vidare måste det ingå skyndsamma och drastiska mått och steg för att ta itu med den trefaldiga krisen klimatkaos, förlust av biologisk mångfald samt föroreningar som förstör vår planet.

För det andra är det nu dags att förnya det sociala kontraktet mellan regeringar och deras folk och inom samhällen, för att återuppbygga tillit och anta en helhetssyn på de mänskliga rättigheterna. Människor behöver se resultat som återspeglas i deras vardagsliv. Däri måste ingå kvinnors och flickors aktiva och jämställda delaktighet, utan vilket inget meningsfullt socialt kontrakt är möjligt. Det borde även ingå uppdaterade ledningsstrukturer för att leverera bättre offentliga tjänster och inleda, i en ny era av heltäckande social trygghet, sjukvård, utbildning, kompetens, anständiga arbets- och bostadsförhållanden, liksom allmän tillgång till internet senast år 2030 som en grundläggande mänsklig rättighet. Jag uppmanar alla länder att på nationell nivå bedriva inkluderande och meningsfulla konsultationer så att medborgarna ska kunna framföra sin mening vid utformandet av sina länders framtid.

För det tredje är det nu dags att sätta stopp för den "infodemi" som hemsöker vår värld genom att försvara en gemensam, empiriskt underbyggd samsyn kring fakta, vetenskap och kunskap. "Kriget mot vetenskapen" måste upphöra. Alla policy- och budgetbeslut ska vara vetenskapligt och sakkunnigt underbyggda, och jag manar till upprättandet av en global uppförandekod som främjar integritet i offentlig information.

För det fjärde är det nu dags att korrigera en uppenbar blind fläck i vårt sätt att mäta ekonomisk blomstring och framåtskridande. När vinster skapas på bekostnad av människor och vår planet lämnas vi med en ofullständig bild av den ekonomiska tillväxtens verkliga kostnad. Med nuvarande mätmetod fångar bruttonationalprodukten (BNP) inte vissa affärsverksamheters destruktiva effekter på människor och miljö. Jag efterlyser nya mått som kan komplettera BNP, så att människor kan få fullständig insikt i affärsverksamheters påverkan och hur vi kan och måste förbättra stödet till människor och vår planet.

För det femte är det nu dags att tänka långsiktigt, att göra mer för ungdomar och kommande generationer och att vara bättre förberedd för kommande utmaningar. I vår gemensamma agenda ingår rekommendationer för meningsfullt, varierat och effektivt ungdomsengagemang, både inom och utanför Förenta Nationerna, bland annat genom bättre politisk representation och reformering av skolutbildning, yrkesutbildning och livslångt lärande. Jag föreslår också exempelvis ett reformerat förvaltningsråd, ett framtidslaboratorium, en deklaration om de framtida generationerna och ett särskilt FN-sändebud som försäkrar att policy- och budgetbeslut beaktar dessas effekter på framtida generationer. Vi behöver också vara bättre förberedda att förebygga och reagera på stora globala risker. Det kommer att vara viktigt för Förenta Nationerna att regelbundet utfärda en rapport om strategiskt förutseende och globala risker, och jag föreslår även en nödfallsplattform som kan sammankallas som svar på komplexa globala kriser.

För det sjätte är det nu dags att åstadkomma ett starkare, mer nätverksintegrerat och inkluderande multilateralt system som är förankrat i Förenta Nationerna. Effektiv multilateralism är beroende av ett effektivt Förenta Nationerna med förmåga att anpassa sig till globala utmaningar och samtidigt leva upp till stadgans syften och principer. Jag föreslår till exempel en ny dagordning för fred, dialog mellan flera intressenter om den yttre rymden och ett globalt digitaldirektiv, liksom ett toppmöte vartannat år mellan 20-gruppens medlemmar och FN:s ekonomiska och sociala råd, generalsekreteraren och cheferna för de internationella finansiella institutionerna. Genomgående behöver vi ett starkare engagemang från alla berörda intressenter, och vi strävar efter att inrätta en rådgivande grupp för lokala och regionala förvaltningsorgan.

I 75 år har Förenta Nationerna samlat världen kring uppgiften att lösa globala problem: från konflikter och hunger, att utrota sjukdomar, till yttre rymden och den digitala världen, till mänskliga rättigheter och nedrustning. I denna tid av oenighet, delning och misstro behövs detta utrymme mer än någonsin, om vi ska kunna säkerställa en bättre, grönare, fredligare framtid för alla människor. På grundval av denna rapport kommer jag att be ett högnivåråd, lett av tidigare stats- och regeringschefer, att kartlägga globala offentliga tjänster och andra områden av allmänt intresse, där förbättring av ledarskapet behövs mest, och föreslå alternativ för hur detta kan åstadkommas.

I denna anda föreslår jag ett toppmöte för framtiden för att forma en ny global samsyn om hur vår framtid borde se ut och vad vi kan göra för att säkerställa den.

Mänskligheten har gång på gång visat att den är kapabel till stora prestationer när den samarbetar. Denna gemensamma agenda är vår vägkarta för att återta denna positiva anda och påbörja återuppbyggnaden av vår värld och återställa den inbördes tillit som vi så förtvivlat behöver i denna tid av vår historia.

Nu är det dags att ta nästa steg i vår färd tillsammans, i solidaritet med och för alla människor.